

Lärocentrum i Skara ekonomisk förening
Org.nr. 769606-8381
dan.jakobsson@friskolanmetis.se

2023-06-08

1 (7)

Dnr-2022:3928

Uppföljningsbeslut

efter kvalitetsgranskning av skolans arbete för en
trygg miljö på nätet, fri från kränkningar vid
Friskolan Metis i Skara kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av avseende kvaliteten inom skolans främjande och förebyggande arbete för att skapa en trygg miljö på nätet, fri från kränkningar vid Friskolan Metis. Granskningen genomfördes under höstterminen 2022.

Vid granskningen identifierade Skolinspektionen två utvecklingsområden som angetts i beslut den 14 december 2022, dnr 2022:3928.

Skolinspektionen har begärt att huvudmannen för Friskolan Metis senast den 1 juni 2023 ska redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån identifierade utvecklingsområden. Lärocentrum i Skara ekonomisk förening har inkommit med en sådan redovisning den 1 juni 2023.

Beslut efter uppföljning:

Skolinspektionen bedömer vidtagna åtgärder på följande sätt:

Skolans främjande arbete

Rektorn har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten.

Skolans förebyggande arbete

Rektorn har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten.

Skolinspektionen avslutar därmed granskningen.

Bakgrund

Skolans arbete för att främja en trygg miljö på nätet

Bedömningen var att rektorn behövde:

- Utveckla skolans främjande arbete så att även miljön på nätet inkluderas.

I huvudmannens redovisning av åtgärder beskrivs att skolan har genomfört en särskilt satsning i årskurserna 4 till 6 där eleverna nu arbetar med litteratur och material kopplat till trygghet på nätet. Arbetet har kopplats ihop med skolans tematiska arbete om Sexualitet, samtycke och relationer. Skolan har även fört kontinuerliga diskussioner i klasserna under mentorstid om trygghet på nätet.

Vidare har skolan skickat ut information till vårdnadshavare om vad skolan arbetar med avseende trygghet på nätet, samt hur de ska intressera sig för och hjälpa sina barn med deras tillvaro på nätet.

Skolan planerar utveckla målområdet "Främja gemenskap, tolerans och goda relationer" som finns i skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling, så att det innefattar även relationer på nätet, och förtydliga vilka olika insatser skolan utför för att främja goda relationer på nätet. Skolan planerar under kommande läsår kompetensutveckling om trygghet på nätet för personalen.

De effekter som skolan förväntar sig på längre sikt är att elever och vårdnadshavare blir mer medvetna, involverade och inkluderade i arbetet kring dessa frågor. Skolan tror att eleverna kommer att bli allt mer trygga med att vända sig till personal på skolan och ta hjälp av dem när konflikter uppstår. Arbetet kommer även att stärka skolans arbete med gemenskap, tolerans och goda relationer. Huvudmannen menar att de inser att detta arbete framöver kommer att bli alltmer viktigt att arbeta med och skolans roll kommer att vara viktig i barns och ungdomars trygghet och säkerhet på nätet och i olika sociala medier.

Skolans förebyggande arbete för att förhindra kränkningar av elever på nätet

Bedömningen var att rektorn behövde

- Utveckla skolans förebyggande arbete så att eleverna görs delaktiga och så att det omfattar elevers upplevelse av kränkningar på nätet.

Skolan genomför sedan tidigare egna enkäter för att kartlägga elevernas trivsel och har nu lagt till enkätfrågor avseende miljön på nätet.

Utifrån vad som kommer fram från kartläggningen formulerar skolan mål för det förebyggande arbetet och eleverna är delaktiga i att planera åtgärder och aktiviteter. I skolan finns sedan tidigare flera elevråd som arbetar med olika fokusområden, ett av dessa råd arbetar med trygghet och trivsel på skolan. De planerar bland annat förebyggande aktiviteter för att stärka tryggheten på skolan där även en trygg miljö på nätet ingår.

Skolan har under vårterminen 2023 arbetat med trygghet på nätet som ett prioriterat målområde under förebyggande åtgärder i skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling. Dessa förebyggande åtgärder avser skolan skriva in i nästa läsårs plan under det främjande arbetet så att det leder till ett kontinuerligt och systematiskt kvalitetsarbete.

De effekter som skolan förväntar sig på längre sikt är att eleverna ska förstå att när skolan pratar om trygga miljöer i skolan så menar de även miljön på nätet. Arbetet kommer att stärka skolans arbete med gemenskap, tolerans och goda relationer.

På Skolinspektionens vägnar

Beslutet har fattats av Ana-Maria Koci Spång.

I handläggningen av ärendet har även Siri Morawski, föredragande utredare, medverkat.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:

[Skolors arbete för en trygg miljö på nätet fri från kränkningar \(skolinspektionen.se\)](https://www.skolinspektionen.se/om-skolinspektionen/om-utredningarna/utredning-2023-skolans-arbete-for-en-trygg-miljo-pa-netet-fri-fran-krankningar)

Bilaga 2: Författningsstöd

Skolans främjande arbete

Enligt skollagen ska utbildningen i skolan förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.¹ Var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling.² Huvudmannen ska se till att det bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling.³ Med kränkande behandling avses ett uppträdande som, utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen (2008:567), kränker en elevs värdighet.⁴

I läroplanen anges att ingen i skolan ska utsättas för kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas. Intolerans, till exempel rasism och sexism, ska förebyggas och bemötas med kunskap och aktiva insatser.⁵

Alla som arbetar i skolan ska samverka för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande.⁶ Skolan ska sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och vilja och lust att lära.

¹ 1 kap. 4 § skollagen (SFS 2010:800).

² 1 kap. 5 § skollagen.

³ 6 kap. 6 § skollagen.

⁴ 6 kap. 3 § skollagen.

⁵ Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr22), av avsnitt 1 Förståelse och medmänsklighet.

⁶ Lgr22, avsnitt 2.2 Kunskaper.

Eleverna ska få kännedom om hur de kan få hjälp om de upplever otrygghet i eller utanför skolan. Omsorg om den enskilda elevens hälsa, välbefinnande och utveckling ska prägla verksamheten.⁷

Alla som arbetar i skolan ska i det vardagliga arbetet utgå från ett demokratiskt och normmedvetet förhållningssätt, samt uppmärksamma både möjligheter och risker som en ökande digitalisering medför.⁸ Alla elever ska ges möjlighet att utveckla ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt till digital teknik, för att kunna se möjligheter och förstå risker samt kunna värdera information.⁹

Skolans mål är att varje elev tar ansvar för att bidra till en god arbetsmiljö, samt visar respekt för och hänsyn mot skolans personal och andra elever som en del av det gemensamma ansvaret för arbetsmiljön på skolan. Alla som arbetar i skolan ska främja elevernas förmåga och vilja till ansvar och inflytande över den sociala, kulturella och fysiska skolmiljön.¹⁰

Rektorn har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero samt att personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och kontinuerligt ges möjligheter att dela med sig av sin kunskap och att lära av varandra för att utveckla utbildningen.¹¹

⁷ Lgr22, avsnitt 1 God miljö för utveckling och lärande.

⁸ Lgr22, avsnitt 2.1 Normer och värden.

⁹ Lgr22, avsnitt 1 Skolans uppdrag.

¹⁰ Lgr22, avsnitt 2.3 Elevernas ansvar och inflytande.

¹¹ Lgr22, avsnitt 2.8 Rektorns ansvar.

Skolans förebyggande arbete

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling i utbildningen.¹² I läroplanen anges att lärare ska uppmärksamma och i samråd med övrig skolpersonal vidta nödvändiga åtgärder för att förebygga och motverka kränkande behandling.¹³ Ett aktivt förebyggande arbete är av största vikt för att motverka kränkningar, oavsett om de sker digitalt eller inte.¹⁴ Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever.¹⁵ Planen mot kränkande behandling ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av eleverna vid den verksamhet som planen gäller för.¹⁶ Alla som arbetar i skolan ska samarbeta med elevernas vårdnadshavare så att man tillsammans kan utveckla skolans innehåll och verksamhet.¹⁷

Rektorn ska leda och samordna det pedagogiska arbetet vid en skolenhet och särskilt verka för att utbildningen utvecklas.¹⁸ Rektorn har det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektorn ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven.¹⁹ Rektorn ansvarar för att kvalitetsarbete vid enheten genomförs och att eleverna och elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet.

¹² 6 kap. 7 § skollagen.

¹³ Lgr22, avsnitt 2.1 Normer och värden.

¹⁴ Proposition 2021/22:160. *Skolans arbete med trygghet och studiero*, s. 96.

¹⁵ 6 kap. 8 § skollagen.

¹⁶ 2 § förordning (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling.

¹⁷ Lgr22, avsnitt 2.4 Skola och hem.

¹⁸ 2 kap. 9 § skollagen.

¹⁹ Lgr22, avsnitt 2.8 Rektorns ansvar.